

„Strada Ingerilor șchiopi“ de Balint Tibor. Regia, Szabo Jozsef ; decoruri, Cs. Erdos Tibor.

Ialți, se explică, se destăinuie, se întreabă, se definește. Dar dacă n-am citit romanul? Dacă nu l-am citit și am cunoscut lumea de pe Strada Ingerilor-șchiopi doar prin spectacolul Teatrului Maghiar clujean, rămânem cu o imagine tare săracă. Și asta, pentru că spectacolul nu se încheagă, nu are cursivitate, sau mai exact, are o curgere monotună; scenele se înșiruie unele după altele ca nodurile unei frînghii, egale și fără capacitate de a ne capta. Fiecare moment din spectacol pare gândit de regizorul Szabo Jozsef ca o scenetă în sine, despărțită de rest, cu un sens propriu și restrâns, ca în episoadele unui serial, astfel că personajele par a păși, de la o scenă la alta, despovărate de încărcătura dramatică anterioară, reînnoind mereu experiența lor amară, fără nici o legătură în trecut, fără nici o pregătire pentru gesturile lor viitoare. Eroul central însuși, în ciuda strădaniei tânărului și înzestratului actor Hejja Sandor — agreabil, dezinvolt, cu un glas plăcut —, pare un comper indiferent, silit să prezinte niște întâmplări străine lui, cărora se grăbește mereu să li se sustragă.

Și totuși, prin meritul exclusiv al actorilor, spectacolul scinteiază uneori mai intens, semănând regretul că portrete atât de izbutite nu reușesc să dăinuie mai mult de o clipă. Existau, din punctul de vedere al interpretelor, premisele unui remarcabil spectacol, dacă avem în vedere compoziția lui Vadasz Zoltan în rolul tatălui lui Kalman; prezența actriței Vitalyos Ildiko, interpreta debusolatei Böske; Bencez Ferenc, realizatorul unui viguros portret de escroc sentimental, chel-

nerul Hektor; apoi interpretările lui Biro Levente și Kőllő Bela. Dar spectacolul pe care-l merita această valoroasă lucrare originală nu s-a realizat, și mă întreb cum acest teatru, care adesea nu s-a zgircit să investească cele mai bune forțe ale sale și chiar să recurgă la valori de peste hotare pentru a pune pe picioare texte mai slabe, nu a găsit cu cale să facă, în cazul de față, investiția de valori și efort pe care piesa lui Bálint Tibor o impunea.

V. M.

Teatrul de Stat din Tg. Mureș
— secția maghiară —

JOC DE PISICI

de Örkény Istvan

Secția maghiară a Teatrului de Stat din Tg. Mureș reunește azi unele dintre cele mai interesante personalități ale vieții teatrale din țara noastră, afirmându-și nu o dată și nu doar cu jumătăți de măsură stilul propriu, lesne de recunoscut în ceea ce-l privește,

Tanai Bella și Illyes Kinga

stilul unui teatru de profunde tradiții realiste, aplicat cu precădere asupra valorilor trănice ale literaturii clasice, preocupat să promoveze din dramaturgia contemporană lucrările de îndubitabilă soliditate.

Și cum personalitățile puternice jalonează drumul pe care se înscrie un colectiv în ascendență una dintre ele, poate cea mai prominentă, sigur cea mai completă, actorul, regizorul, pedagogul Kovacs György își leagă numele de evenimente artistice memorabile la teatrul tirg-mureșan. Așa se face că unul din cei mai reprezentativi scriitori maghiari, Őrkeny Istvan, este prezent pe această scenă pentru a doua oară — după *Familia Toth*, azi cu *Joc de pisici* — tot datorită lui Kovacs György.

Tragicomedia subtilă, de fină analiză psihologică și apreciază încercătură dramatică, *Joc de pisici* se concentrează — pentru a descifra sensul existenței — asupra momentului inevitabil (de nuanță tragică) în care ființa umană, singura ființă conștientă de sfârșitul ei, încearcă, într-un efort sublim, dar adesea punctat de ridicol, să prelungească pînă la vîrsta senectuții deprinderi, stări de fapt, sentimente ale altei vîrste. Nu e, fără îndoială, o temă inedită: literatura secolului nostru abundă în producții, unele de valoare, altele de răsunet, în care de pe cele mai diverse platforme filozofice se analizează destiul omului, rostul existenței sale. În cazul de față, în afara unei optici tonice, reconfortante, după care omul este dator să înfrunte

condiția existenței, făcînd din sfidarea morții cel mai eroic gest al său, Őrkeny Istvan propune o tratare originală, prin schimbarea conținutului a unghiului de vedere, prin analiza, făcută adesea cu străduire, a tuturor reacțiilor posibile, de la nuanța tragică pînă la atitudinea generatoare de grotesc, de ridicol, de absurd.

Regizorul Kovacs György a fructificat în spectacol tocmai această surprinzătoare mobilitate a planurilor din care e privită eroina principală, văduva Orban, depozitară aproape în exclusivitate a întregii investiții a autorului. Spectacolul, axat pe evoluția excelentei actrițe care e Tanai Bella, secundată admirabil, în primul rînd, de Illyes Kinga, și mai apoi de Szamosy Kornelia și Bartos Erde, e o demonstrație a măsurii, echilibrului, dar și a fineței, subtilității, discreției, de care Kovacs György — regizorul — e în stare. Iar Tanai Bella, stăpîna pe o întregă gamă de mijloace, nespuse de firească în trecerile rafinat-gradate de la tristețe la exuberanță, de la tragism la grotesc, de la resemnare la dorința de a trăi, ne oferă bucuria rară a unei interpretări exemplare.

V. M.

Teatrul de Stat din Ploiești

UNCHIUL NOSTRU DIN JAMAICA

de Dan Tărchilă

Împletitură rezistentă și abil urzită de caracter, comedia lui Dan Tărchilă are situații comice de efect, replici ilariante, momente de melodramă duioasă și delicată care îi sporesc farmecul. Și, chiar dacă suferă de o anumită lipsă de măsură în expoziție, piesa rămîne generoasă cu partiturile pe care le oferă tuturor interpreților. Iar actul al III-lea, cu o structură elastică, în care se succed rapid replici fulminante, situații comice perfecte, dulci scene „melo” și „lovituri de teatru”, este un act reprezentativ pentru disponibilitățile autorului și, prin calitățile sale, ademenitor pentru orice colectiv de interpreți.

Ca regizor, Marcel Anghelescu a ritmat pulsul spectacolului, îndrumîndu-l cu consecvență către reliefaarea mesajului patriotic al scenei finale. Totodată, însă, furat de buna întocmire a distribuției, a comis deliciașea excesivă de a se baza doar pe plăcerea de joc a actorilor. Rezultatul a fost, în consecință, sub nivelul ambițiilor sale, afirmate în alte montări, și chiar și ale trupeii, vădite în alte reprezentații. Spectacolul decurge în ade-